

ΤΡΙΑΚΟΣΙΟΙ Ή ΤΡΙΑΝΤΑ

Ἄν τὸ ἑλληνικὸ πρόβλημα εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν, θὰ ἐπρότεινα νὰ μειωθεῖ σὲ τριάντα. Ἔνας νέος γιὰ δέκα παλιούς. Ἡ λειτουργία τοῦ κοινοβουλίου θὰ ἦταν ἀπολύτως ὅμοια μὲ τὴ σημερινή· ἴσως καὶ καλύτερη. Ἡ δὲ ἐξοικονόμηση χρημάτων θὰ ἦταν οὐσιαστική. Δυστυχῶς ἢ εὐτυχῶς δὲν εἶναι αὐτὸ τὸ πραγματικὸ δῖλημμα. Ἡ περὶ τὸν ἀριθμὸ σχετικὴ συζήτηση ἀποτελεῖ ὑπεκφυγή. Ἔτσι ξεγλιστράμε ἀπὸ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν ἀληθινῶν προβλημάτων. Τῶν τεράστιων προβλημάτων ποὺ ἀπειλοῦν νὰ μετατάξουν τὴ χώρα στὴν κατηγορία τῶν “ἀναπτυσσόμενων χωρῶν” (εὐφημισμὸς γιὰ “ὑπανάπτουκτων”).

Ἡ Δημοκρατικὴ Συμμαχία ὑπέβαλε στὴ Βουλὴ πρόταση νόμου προβλέποντος μείωση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν σὲ 200. Μετὰ μερικὲς ἡμέρες (τὴν 25^η Φεβρουαρίου) συνεργάτης τῆς ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ἐσχολίασε σὲ ἄρθρο του τὴν πρόταση μὲ εὐμενῆ διάθεση. Μερικὲς παρατηρήσεις μου ἐπὶ τῶν σχετικῶν ἐπιχειρημάτων. Κατ’ ἀρχὰς τὰ στοιχεῖα περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν σὲ ὀρισμένες ἄλλες χῶρες εἶναι ἀκριβῆ. Ταυτόχρονα ὅμως αὐτὰ μπορεῖ νὰ ἀποτελοῦν τὴ μισὴ ἀλήθεια. Ἔτσι στὸ Βέλγιο καὶ τὴν Αὐστρία ὑπάρχει καὶ δεῦτερο νομοθετικὸ σῶμα, μὲ ἀντιστοίχως 62 καὶ 71 μέλη· ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς, δηλαδὴ, γίνεται 245 (ἀπὸ 183 ποὺ ἀναφέρεται στὸ ἄρθρο) καὶ 221 (ἀπὸ 150).

Μὲ τὸν ἀριθμὸ τῶν βουλευτῶν μπορεῖ κάποιος νὰ ἐπιχειρηματολογήσει ἀνετώτατα καὶ πρὸς τὴν ἀντίθετη κατεύθυνση. Ὑποδειγματικὰ λειτουργεῖ ἡ δημοκρατία στὴ Σουηδία. Πληθυσμὸς 14% μικρότερος τοῦ ἑλλαδικοῦ. Ἔνα κοινοβούλιο (Riksdag)· 349 τὰ μέλη του· ἐκλογὲς κάθε τέσσερα χρόνια, τὴν τρίτη Κυριακὴ τοῦ Σεπτεμβρίου. Ἐπικαλοῦμαι τὴ Σουηδία γιὰτὶ ἀποτελεῖ ἕνα οὐσιώδους σημασίας ὑπόδειγμα. Διότι ἀντιπάλεψε καὶ ἔλυσε τὴ δική της οἰκονομικὴ κρίση (1990-1993) μὲ σωφροσύνη καὶ ἀποτελεσματικότητα.

Ἡ ἐξοικονόμηση δημόσιου χρήματος· τὸ δεῦτερο ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς μειώσεως. «Μόνον οἱ ἐτήσιοι μισθοὶ 100 βουλευτῶν... ἀγγίζουν τὰ 9 ἑκατομμύρια εὐρώ...». Ἐπὶ πλέον “συνεργάτες καὶ λοιπὰ προνόμια”. Πῆς ἄλλα 9· τὸ σύνολο 18. Τὸ κοινοβούλιο εἶναι τὸ κέντρο τῆς πολιτικῆς ζωῆς μιᾶς χώρας· ὁ πυρήνας κάθε φιλελεύθερης καὶ δημοκρατικῆς διακυβερνήσεως· ὁ ἐγγυητὴς τῶν ἐλευθεριῶν καὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν πολιτῶν. Τὸ συνολικὸ

ὕψος τῶν δαπανῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων (προϋπολογισμὸς 2012) εἶναι 170,97 ἑκατ. εὐρώ. Σύγκριση (άνιερη) μὲ μία δημόσια ἐπιχείρηση· τὴν ΕΡΤ π.χ.· μὲ μία ΔΕΚΟ ποὺ ἐπὶ χρόνια ἔχει πάψει νὰ ὑπηρετεῖ ὅποιονδήποτε σκοπὸ· χωρὶς καμία ὠφελιμότητα γιὰ τὴν κοινωνία (σχεδὸν ἀνύπαρκτες τηλεθέαση καὶ ἀκροαματικότητα· θλιβερὰ προγράμματα). Προϋπολογισμὸς 2012: δαπάνες 257,1 ἑκατ. εὐρώ. Μισθοδοσία 104 ἑκατ. εὐρώ. 300 περίπου ἑκατ. εὐρώ ἔσοδα ἀπὸ τὸ ὑποχρεωτικὸ ἀνταποδοτικὸ τέλος ποὺ εἰσπράττεται μὲσω ΔΕΗ. Ἀκούσατε νὰ γίνεται κουβέντα γι'αὐτά; Καμία. Ἡ ἀλληλεγγύη πρὸς τοὺς ὁποιοσδήποτε ἀργομισθοὺς καὶ φοροφάγους (sinecurists καὶ tax-eaters, κατὰ William Cobbett). Κυκλοφοροῦν εὐρύτατα αὐτὰ τὰ ζωϊκὰ εἶδη. Τὸ τῶν φοροφάγων ἢ φοροφαγάδων πιθανότατα ἰσχυρότερο τοῦ τῶν φοροφυγάδων. Εἶναι ἓνα δεῖγμα ἀπὸ πάμπολλα παρόμοια. Τὰ 9 ἢ 18 ἑκατ. τῶν 100 βουλευτῶν μᾶς ἐμάραναν. Ἔλα ὅμως ποὺ μὲ τὴν ἀνακίνηση, συζήτηση, δραματοποίηση καὶ ὑπερπροβολὴ αὐτοῦ καὶ ἄλλων παρόμοιων ζητημάτων καλύπτονται τεράστιας ἐκτάσεως συμφεροντολογικὲς ρυθμίσεις, διευθετήσεις καὶ παροχὲς ὑπὲρ εὐνοούμενων ὀργανώσεων, σωματείων, συνδικάτων, συντεχνιῶν, ὁμάδων, ἐπαγγελματιῶν, συλλόγων, ἐνώσεων, ἑταιρειῶν, ταμείων· ἀκόμα καὶ ἀτόμων.

Αὐτὴν τὴν ἐποχὴ μεγάλων διαρθρωτικῶν ἀλλαγῶν καὶ μεταρρυθμίσεων δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ ἀντισταθῶ στὸν πειρασμὸ νὰ παραθέσω κάποιες σκέψεις γιὰ τὸν τρόπο λειτουργίας τῆς Βουλῆς. Ὅπως λειτουργεῖ σήμερα δὲν ἐπιτελεῖ τὸν συνταγματικὸ ρόλο· ποὺ εἶναι ἡ ἄσκηση τῆς πολιτειακῆς νομοθετικῆς λειτουργίας καὶ ὁ ἔλεγχος τῶν ἐκάστοτε κυβερνήσεων. Χρειάζονται ἐπομένως καὶ ἐδῶ μεταρρυθμίσεις. Γιὰ πολλὰς ἀπαιτεῖται ἀναθεωρητικὴ συνταγματικὴ διαδικασία. Πολλὰ μποροῦν νὰ γίνουν καὶ τώρα· πρὸς τὸ καλύτερο. Σήμερα ἀπλῶς ἐκτελεῖ διατεταγμένα (ἀπὸ τὸν πρωθυπουργὸ καὶ τὴν κυβέρνηση) ὑπηρεσία καὶ σκιαμαχεῖ. Χρειάζεται νὰ ἀποκατασταθεῖ κάποια ἰσορροπία μεταξὺ τῶν κρατικῶν ἐξουσιῶν. Χρειάζεται π.χ. οὐσιαστικὴ συζήτηση ἐπὶ τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ χωρὶς στενοὺς χρονικοὺς περιορισμοὺς. Σήμερα (μέσα σὲ 5 ἡμέρες) ἀποτελεῖ κοροϊδία. Νὰ ἐπιτρέπεται συζήτηση καὶ ἀποδοχὴ προτάσεων γιὰ ἀλλαγές, συμπλήρωση ἢ κατάργηση ἐσόδων καὶ δαπανῶν. Τὸ ἓνα συνολικὸ ναι ἢ ὄχι συνιστᾷ σοβαρότατο πολιτικὸ σφάλμα.

Νὰ ἀναλάβει, ὡς κατεπεῖγον ἔργο, τὴν κωδικοποίηση τῆς νομοθεσίας μὲ κατάργηση ἀλληλοσυγκρουόμενων διατάξεων, ποὺ διευκολύνουν τὴ συναλλαγή καὶ τὴ διαφθορὰ καὶ ἐμποδίζουν τὴν οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη.

Νὰ ἀλλάξει τὸν ἐκλογικὸ νόμο, εἰς πείσμα τῶν κομματικῶν σκοπιμοτήτων, ὥστε νὰ ἐξαλειφθεῖ ἡ ἀνεπάρκεια ἠθικῆς νομιμοποιήσεως (τὸ δῶρο τῶν 50 ἐδρῶν)· νὰ ἀποθαρρυνθεῖ ἡ ἀνταλλαγὴ ἐξυπηρετήσεων καὶ ἡ διαφθορὰ τῆς ψηφοθηρίας καὶ ἐξαγορᾶς ψήφων· χαρακτηριστικὰ τοῦ ἰσχύοντος νόμου.

Νὰ ἀσκήσει τὴν ἐξουσία της ἐν σχέσει μὲ τὸν ἄμεσο, κατὰ τὸ Σύνταγμα, ἔλεγχο τοῦ κράτους ἐπὶ τῆς ραδιοφωνίας καὶ τηλεοράσεως διὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ἀντικαθιστώντας τὴν τελείως ἀνεπαρκῆ σημερινὴ διοίκησή του. Νὰ τεθεῖ σὲ ἐφαρμογὴ ἡ συνταγματικὴ διάταξη γιὰ “ἀντικειμενικὴ καὶ μὲ ἴσους ὅρους μετάδοση πληροφοριῶν καὶ εἰδήσεων... καὶ τὴν ἐξασφάλιση τῆς ποιοτικῆς στάθμης τῶν προγραμμάτων...” (ἄρθρο 14). Ἐπὶ 23 χρόνια λειτουργίας του δὲν ἐμπόρεσε οὔτε τὸ πρῶτο καὶ οὐσιῶδες καθῆκον του νὰ ἐπιτελέσει· νὰ βάλει τάξη στὸν χῶρο τῶν ἠλεκτρονικῶν μέσων ἐπικοινωνίας. Νὰ ἐκδώσει κανονικὲς ἄδειες λειτουργίας. Τὰ ἔχει ἀφήσει νὰ λειτουργοῦν ὡς ὑπερκρατικὸς συνδυασμὸς τῶν τριῶν κρατικῶν ἐξουσιῶν· ἀποφασίζουν, κυβερνοῦν, δικάζουν. Ἀποτέλεσμα· ἔχουν ἀποβεῖ μία ἀπὸ τὶς βασικὲς αἰτίες τῆς σημερινῆς χαώδους πολιτικῆς καταστάσεως. Καὶ μόνο ἡ ἐμπάθειά τους κατὰ τοῦ μνημονίου λέει πολλά!

Ὡς ἐνδειξὴ τέλος σεβασμοῦ καὶ ἐπιβεβαίωση τοῦ κύρους τῆς Βουλῆς θὰ ἦταν καλὸ οἱ ἐκάστοτε κυβερνήσεις νὰ ἀνακοινῶνουν τὶς πρὸς τὸν λαὸ οὐσιαστικὲς ἀποφάσεις τους διὰ τῶν ἀντιπροσώπων τους στὴ Βουλὴ (καὶ ὄχι σὲ συνεντεύξεις τύπου ἢ διὰ τῆς τηλεοράσεως). Αὐτὰ τὰ λίγα. Θὰ μπορούσαν νὰ γίνουν μὲ μία παράταση ὡς τὸ τέλος τοῦ χρόνου τῆς κυβερνήσεως Παπαδήμου (ἀνασχηματισμένης). Πολὺ περισσότερα πρέπει νὰ γίνουν κατὰ τὴν πρώτη ἐπόμενη ἀναθεώρηση τοῦ Συντάγματος.

1 Μαρτίου 2012